

Küzdelem a foglalkozási betegségek ellen

474 szegedi dolgozót vizsgáltak meg a szilikózis-szűrőn

A különféle foglalkozási betegségek a múlt rendszerben épp úgy tizedelték a magyar munkásságot, mint a tüdőbaj, a magyar népbetegség. Különösen a nehéziparban és a vegyiparban dolgozók életét fenyegeti egész sora az ilyenféle megbetegedéseknek. Az orvostudomány régtől fogva foglalkozik az ipari mérgezésekkel és foglalkozási betegségekkel, s kidolgozta elhárításuknak, az ellenük való sikeres küzdelemnek a módját, eljárásait is, csak akkor éppen egyetlen vállalkozó gyáros, vagy részvénytársaság sem törődött ezeknek a munkások életét óvó eljárásoknak az alkalmazásával, pláne, ha még valamit költeni is kellett volna rájuk.

A foglalkozási betegségek elleni küzdelem igazán csak a mi társadalmunkban indulhatott meg, abban a társadalomban, ahol nem az anyagi hasznát, hanem az embert tekintik legfőbb értéknek. Az Országos Munkaegészségügyi Intézet évente sok száz ellenőrző vizsgálatot tart, s minden iparágban felméri, feltérképezi azokat a munkahelyeket ahol a dolgozók egészségét veszélyeztető körülmények vannak.

A különféle foglalkozási betegségek közül talán a legveszélyesebb és legtöbb áldozatot követelő megbetegedés a szilikózis, a tüdőnek a kovácsok okozta súlyos elváltozása. A Közegészségügyi és Járványügyi Állomás korábban már felmerte a szegedi iparban a szilikózis-veszélyes területeket és foglalkozási ágakat. Szegeden 16 üzemben és vállalatnál mintegy 15 olyan munkakör, foglalkozási ág van, ahol az egészségügyi előírások betartása mellett is kisebb-nagyobb mértékben ki vannak téve a dolgozók a kovácsait tartalmazó por hatásának. Így például szilikózis-veszély fenyegeti a fémöntőket, a formázókat, csiszolókat, rámolókat, a homokelőkészítőket és homokfúvókat az öntődégekben, a salakozókat, kőfaragókat, sőt a betonlemlő-előkészítőket is más üzemeknél.

Ezért jött el Szegedre is a napokban az Országos Munkaegészségügyi Intézet »sziliko-busz«-nak nevezett vándorrendelője, hogy itt is átszűrje a szilikózis-veszélyes munkahelyeken dolgozó munkásokat, hogy aztán azoknak a gyógyításáról, akik tüdejét már megtámadta a légzőfelületre rakódó

kovácsav, még idejében gondoskodhassanak.

A sziliko-busz három napig működött a városban. Ez alatt az idő alatt 474 munkás tüdejéről készítették röntgenfelvételt a Fertőtlenítő Állomás udvarán elhelyezett vándorrendelő orvosai. A vizsgálaton megjelentek többek között a Vasöntőde, a Szegedi Bútorgyár, a Szegedi Gázmű, a Téglagyári Egyesülés, a Falemezgyár, a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat, a Fémfeldolgozó Vállalat, a Temetkezési Vállalat sírkőfaragó részlege, valamint több ktsz, így például a Vas- és Fémipari Ktsz, a Gumipari Ktsz,

a Tömegcikk Készítő Ktsz és más vállalatok dolgozói.

A szűrővizsgálatok anyagát Budapestre szállították, s az Országos Munkaegészségügyi Intézetben dolgozzák fel. Azokat a személyeket, akiknél a szilikózisnak a gyanúja felmerül, másodsor is és még alaposabban megvizsgálják, s ha szükséges, gondoskodnak a gyógyításukról.

A sziliko-busz háromnapos szegedi tartózkodása után visszatért a fővárosba, ahonnan a pécsvidéki bányatelepekre indul majd, a bányászokat fenyegető szilikózis-veszély felmérése céljából.

P. L.

Az újítók is segítik a szalámigyár rekonstrukcióját

Kísérletek a háztartási zsír tartósítására

Nemcsak a hónapok óta tartó rekonstrukció, az építkezések és az új gépek üzembehelyezése által válik korszerűbbé a Szegedi Szalámigyár termelése, hanem az újítók is hozzájárulnak ahhoz, hogy minél jobb munkakörülmények között előállított, és minél kiválóbb minőségű áruk öregbítsék a gyár hírnevét ország-világ előtt.

Különösen azok emelkednek ki az ideit hasznos újítások közül, melyek a hús és hústermékek tartósságát igyekeznek befolyásolni. Ugyanis a szalámi már tartósított termék, gyártását mégis nagymértékben megkönnyíti, hogy a füstölőkben végre sikerült megvalósítani a szalámirudak gépi felfüggesztését, valamint géppel végzett kefélsét is. Korábban a szalámira rárakódó penészt — nehéz munka árán — kézzel távolították el. A gép pedig még a keletkezett port is elszívja.

Nagy jelentőséggel bír az érlelés teljes gépesítése, minek következtében az időjárástól függetlenül lehet folytatni a termelést. Azelőtt héjával együtt tárolták a fohagymát — a szalámigyártás egyik fontos kellékét — s emiatt tetemes részönként, Ujabbban megtisztítják és hűtőházban tárolják. Ily módon nedvességtartalma, valamint ereje változatlan marad. A zsírt szintén hűtőházban tárolják. A szegedi vágóhid — országos viszonylatban is — sok ser-

tést vág évente, s természetesen nagymennyiségű zsírt termel. Köztudomású azonban, hogy a sertészsír könnyen romlik. Ha nem hűtőházban raktározzák, rövidesen veszít minőségéből, később megavasodik, s lehetlenné válik élvezete.

Mivel a hűtőházak — beletérve a szegedit is — kapacitása adott, s nincs elegendő hűtőterem, a szalámigyári újítók kísérletei újabban arra irányulnak, hogy segítségére siessenek a fogyasztásnak, megoldják a zsír hűtőházon kívül való tartósítását. Ha ez sikerül,

szükségtelemmé válik a hűtőházak — csak drága pénzen végezhető — bővítése, illetve a meglévő rakterületek más romlandó árucikk tárolására szabadulnának fel.

A rekonstrukciót szolgáló beruházások — a nagyteljesítményű gépsorok, a szárítótorny — megvalósítása mellett az újítások, a korszerű technológiai folyamatok alkalmazása, a kigépesítés — ezek azok a módosítások, melyekkel a szalámigyár dolgozói elősegítik a gyár újjászülését. Munkájuk így válik könnyebbé, termelékenyebbé is.

Október 1-től felemelik a tej felvásárlási árát

A tej fogyasztói ára változatlan marad

A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése és a tejtermelés növelése érdekében a gazdasági bizottság határozata értelmében október 1-től kezdődően felemelik a tej felvásárlási árát.

Október 1-től 1 liter 3,6 százalékos zsírtartalmú tej felvásárlási árát az eddigi 2 forint 20 fillérről 2 forint 40 fillére emelik fel.

A literenkénti 20 filléres ár-emelés egyaránt vonatkozik a termelőszövetkezetekre és az egyéb gazdaságokra.

A termelőszövetkezetek az alapáron kívül az eddigi literenkénti 20 fillér nagyüzemi felár helyett 40 fillér nagyüzemi felárat kapnak.

A termelőszövetkezetek tehát a 3,6 százalékos zsírtartalmú tejet nagyüzemi felárral együtt az eddigi 2 forint 40 fillér helyett 2,80 forintért értékesíthetik a tejipari vállalatoknál.

A 3,6 százalékosnál magasabb zsírtartalmú tej, illetve a főlőzésre engedélyezett tej mennyiség utáni tejszín felvásárlási ára zsírkilogrammonként 4 forinttal, 54 forinttal emelkedik. A termelőszövetkezeteknek és állami gazdaságoknak visszaadott főlőzött tej és író ára október 1-től kezdve literenként 55 fillérre módosul.

A fogyasztói tej ára változatlan marad.

SZEGEDI MUNKÁSAKADÉMIÁK

Jelentős változások következtek be a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat munkájában az elienforradalom leverése után itt Szegeden is. A korábbi nagy, látványos, reprezentatív rendezvények helyett a társulat figyelme az aprómunka felé fordult és azt tekintette — és természetesen: tekinti — legfőbb feladatának, hogy a tudatformálásnak ezeket a nagyon hatékony eszközeit és módjait használja fel az ismeretterjesztő munkában. Ezzel együtt jelentkezett az a másik szerencsés változás is, hogy a társulat egyre inkább és mind szebb eredményekkel, sikerrel az üzemek

dolgozói és a peremvárosok lakói között kezdett tevékenykedni. Ennek a munkának csúcsa, az ismeretterjesztés legmagasabb, legszínvonalasabb formája az üzemi dolgozók számára szervezett munkasakadémia.

Szegeden tavaly szerveztek először ilyen akadémiákat. Hét üzemben, illetve munkahelyen tartottak akadémiái előadásokat, az Ujszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnál, az Építőknél, a Postás Művelődési Otthonban, a híradástechnikai dolgozóknak, a Petőfi Sándor Művelődési Otthonban, a MÁV dolgozóinak, a vágóhidon, a szalámigyárban és a juteárugyárban. Ezek a munkasakadémia nem működtek rosszul, és az újszegedi szövőgyárban tartott előadásorozat kivételével mindenütt beváltották azokat a reményeket, amelyeket az illetékes szervek, a TIT és az üzemek vezetői az első, kezdeti évtől vártak.

Az első év sikerei alapján idén jelentős mértékben növelték a munkasakadémia számát. A TIT most már nemcsak az említett hét üzemmel kötött szerződést, hanem rajtuk kívül még nyolc másikkal: a Lédaipari Vállalattal, a falemezgyárral, a 42. Autóközlekedési Vállalattal, XI. autójavítóval, a Vas- és Fémipari Ktsz-el, a Kenderfonógyárral, a textilművekkel és a ruhagyárral. Idén tehát a tavalyi héttel szemben összesen 15 üzemben tartanak majd munkasakadémiai előadásorozatot, sőt még további két munkahelyen, a DÁV-nál és a kábelgyárban is tervezik az akadémia megszervezését.

Mi indokolja, mi teszi szükségessé a munkasakadémia ilyen nagyarányú fejlesztését? A munkasakadémia célja az általános és szakmai ismeretek bővítése, a tudományos alapokon nyugvó szocialista világnézet kialakításának elősegítése. A munkasakadémia materialista világnézetre nevel, hozzájárul a műszaki ismeretterjesztés fejlesztéséhez, a termelőmunka javításához, a termelékenység növeléséhez, és további tanulásra serkent. Az a munkás, aki rendszeresen hallgatja az előadásokat, általános műveltségét és szakmai tudását egyaránt fejleszti, s ez végső fokon azt eredményezi, hogy tanulás közben jobb munkássá válik, és az ötéves terv végrehajtásának rá eső feladatait jobban tudja megvalósítani.

A technika és az ipar rohamléptekkel fejlődik. Ez a szemünk láttára kibontakozó nagyarányú és elkápráztató fejlődés parancsolóan megköveteli, hogy munkásaink minél jobb szakemberek legyenek, mesterei a technikának és szakmájuknak. A munkasakadémiai előadások végül is ezt a célt szolgálják, gyakran közvetlenül is beavatkoznak a termelésbe, segítik egy-egy üzem nehézségeinek, termelési problémáinak megoldását, bár általában nem akarják a szakoktatást pótolni, s inkább a nagyobb, alapvetőbb összefüggésekre mutatnak rá, nem időznek sokat a részleteknél.

Azt jelenti mindez, hogy érdemes, sőt szükséges többlet foglalkozni az akadémia munkájával, a szervezéssel, az ellenőrzéssel, a segítséssel. Hogyan állnak itt Szegeden az előkészületek? Milyen a legfontosabb feladat? A szerződéseket már minden üzem megkötötte a TIT-tel, ilyen tekintetben tehát nincsenek különösebb problémák. A szerződés megkötése azonban még nem minden. A nagyobb, a nehezebb feladat megvalósítása mögött van. Arról van szó, hogy a munkasakadémia szervezését az üzemekben társadalmi ügyggyé kell tenni. El kell érni, hogy a munka neheze ne csak a kultúrfelelősre, vagy még egy-két emberre háruljon, hanem részt kell vállalniok abból az üzem párt-, állami és szakszervezeti vezetőinek is. Eppen ennek biztosítására hozták létre, szervezték meg a szegedi üzemekben — idén először — az akadémiai üzemi vezetőségét, a munkasakadémiai bizottságot. Ebben a bizottságban a gyárak vezetői is képviseltetik magukat. Munkájuk fontosságára jellemző, hogy az előadások sikerének biztosítása főképpen az 6 vállukra nehezedik. Az 6 munkájuktól függ, hogyan indulnak majd az előadások, milyen lesz a látogatottság, az érdeklődés, és milyenek lesznek az évvégi eredmények. A bizottságnak minden erejével elő kell tehát segítenie, hogy az előadások hallgatósága állandó legyen, hogy ne legyenek ilyen tekintetben nagy változások, ne legyen lemorzsolódás.

Most, a kezdeti időszakban a szegedi üzemek vezetői általában jól segítik a munkasakadémiai szervezését. Ennek következtében vált lehetővé pl. a többműszakos üzemekben, a ruhagyárban, az Ujszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnál, hogy a munkasakadémia két tagozattal működhet, sőt az üzemek vezetői még azt is vállalták, hogy amennyiben szükséges, az akadémia működésének zavartalan biztosításához, akkor beosztás-cseréket hajtanak végre, hogy a hallgatóság hiánytalanul részt vehessen az előadásokon.

A munkasakadémia két esztendő. Azok, akik beiratkoztak, látogatási könyvet kapnak, akik pedig az előadások 80—85 százalékát két éven át rendszeresen és becsületesen végighallgatták, a második év végén oklevelet. Ez az oklevél természetesen nem iskolai bizonyítvány, önmagában nem jogosít semmiféle előlépésre, de azért az üzemek vezetői az óráberek meghatározásánál, a különféle besorolások eldöntésénél bizonyára figyelembe veszik majd ezt az oklevelet is. Jó is, ha figyelembe veszik, hiszen az, aki két esztendeig hallgatta az előadásokat, már önmagában ezzel bebizonyította, hogy szereti, becsüli szakmáját és munkáját.

Néhány hét múlva, október második felében, ünnepélyesen megkezdődnek a munkasakadémiai előadások. A hátralévő időben az illetékeseknek mindent meg kell tenniük, hogy biztosítsák ennek a munkának jó feltételeit. Végül fokon ötéves tervünk jobb végrehajtásához járulnak ezzel is hozzá.

Ökrös László

Megkezdődött a hetedik geofizikai szimpozium

Szerdán délelőtt a Technika Házában megkezdődött a Magyar Geofizikusok Egyesületének hetedik szimpoziuma. A tanácskozáson, amely a legújabb geofizikai kutatásokról számol be, körülbelül kétszáz hazai és negyven külföldi — szovjet, lengyel, csehszlovák, bolgár, német, francia, olasz és osztrák — szakember vesz részt.

A szimpozium résztvevői három nap alatt 36 előadást

hallgatnak meg, amelyek közül tizenhatet hazai, tizenkét külföldi szakemberek tartanak majd a negyedik napon a demjénai olajmező és a piszkéstetői obszervatóriumot tekintik meg.

A tanácskozást Bese Vilmos, az Országos Köölaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgatója, az egyesület elnöke nyitotta meg, majd megkezdődtek a szakmai előadások.

MÉG EGY MEDENCE TÁRSADALMI MUNKÁVAL

Műszak végeztével sokan keresik fel a partifürdőt, de most már nem fürdési, hanem építkezési szándékkal. Az elmúlt napokban az Ifjú Gárda nevelőotthon lakói dolgoztak az új medence építésénél társadalmi munkában. De az üzemek dolgozói közül is sokan segítik az építkezést. Különösen kitűntek a MÁV és a posta dolgozói, valamint a 42-es AKÖV gépkocsivezetői. A tervek szerint szeptember 15-re elkészülnék a földmunkával, s azonnal megkezdik a medence betonozását.